

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 390/2010-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť B. Š., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. J. P., D., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 48/2010 a jeho uznesením zo 14. júla 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. Š. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2010 doručená sťažnosť B. Š., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. P., D., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 ústavy postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len

„krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 48/2010 a jeho uznesením zo 14. júla 2010 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Východ, oddelenia vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) sp. zn. PPZ-22/BOK-Z-2009 z 8. marca 2010 bolo sťažovateľovi okrem iného vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona, prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, a to celkom za päť skutkov opísaných v označenom uznesení vyšetrovateľa.

Uznesením sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. júna 2010 sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) na návrh prokurátorky Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátorka generálnej prokuratúry“) vzal sťažovateľa z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku do väzby s tým, že jeho väzba začala plynúť 17. júna 2010 o 9.13 h, a zároveň neprijal písomný sľub sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Proti označenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd na neverejnom zasadnutí senátu tak, že ju uznesením sp. zn. 2 Tpo 48/2010 zo 14. júla 2010 zamietol.

Podľa tvrdenia sťažovateľa krajský súd „rozhodol v rozpore s obsahom článku 12 ods. 4), článku 13 ods. 4) a článku 17 ods. 2, ods. 5) Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko nie sú konkrétne uvádzané dôvody trvania mojej väzby, ale ako dôvod trvania väzby súd rámcovo uvádza rozsiahlosť dokazovania, dokonca moje údajné ovplyvňovanie výpovede iného páchatel'a, pričom ale vôbec nejde o tú istú trestnú vec, v ktorej som ako obvinený ja, a taktiež poukazuje na pokračovanie v páchaní trestnej činnosti, hoci som bol obvinený za skutky, ktoré sa mali stať ešte pred mojou predchádzajúcou väzbou, teda týmto rozhodnutím Krajský súd v Banskej Bystrici porušil moje základné právo na osobnú slobodu, upravené

v čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Za porušenie môjho základného práva na osobnú slobodu považujem to, že prezentované dôvody môjho väzobného vyšetrovania sú uvádzané všeobecne, bez odôvodnenia vyplývajúceho z nejakého môjho konania alebo ďalších skutočností, z ktorých by vyplývala skutočná obava, že by v mojom prípade malo ísť o útekovú, kolíznu alebo preventívnu väzbu a hlavne to, že senát Krajského súdu v Banskej Bystrici tým, že mňa a môjho obhajcu nevyrozumel o termíne rozhodovania o mojej sťažnosti, hoci som prostredníctvom svojho obhajcu výslovne žiadal o možnosť doplnenia mojej sťažnosti ústne priamo pri rozhodovaní o mojej sťažnosti, porušil čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ po poukaze na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) konštatuje, že namietané uznesenie krajského súdu (rovnako ako uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. júna 2010, pozn.) „je nezákonné a arbitrárne, predovšetkým z dôvodu, že neobsahuje vo vzťahu k mojej osobe konkrétne skutočnosti odôvodňujúce moje vzatie väzby. Rovnako nie je z neho zrejma existencia skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho vzhľadom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania mojej osobnej slobody. Krajský súd v Banském Bystrici okrem toho porušil moje právo vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď mi uprel možnosť osobne doplniť moje dôvody k podanej sťažnosti.“

Poukazujem tiež na tú skutočnosť, že obvinenie za skutky, pre ktoré som bol sudcom pre prípravné konanie vzatý do väzby, mi bolo vznesené ešte počas trvania mojej predchádzajúcej väzby.“.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na osobnú slobodu B. Š. upravené v čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici rozhodnutím č. k. 2 Tpo/48/2010 zo 14. 07. 2010 v rozpore s čl. 12 ods. 4), článkom 13 ods. 4, článkom 17 ods. 2, ods. 5) a čl. 48 ods. 21 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.“

2. Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2 Tpo/48/2010 zo 14. 07. 2010 sa zrušuje.“

3. Krajskému súdu v Banskej Bystrici sa prikazuje, aby vo veci konal a zakazuje sa pokračovať v porušovaní základného práva na osobnú slobodu B. Š.

4. B. Š. priznáva trovy právneho zastúpenia v sume 522,89,- € (slovom päťstodvadsaťdva eur a osemdesiatdeväť centov), ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. J. P., ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti si ústavný súd vyžiadal od predsedu krajského súdu vyjadrenie k sťažnosti. Na žiadosť ústavného súdu reagoval predseda krajského súdu v prípise z 30. septembra 2010, ku ktorému priložil vyjadrenie predsedu príslušného senátu krajského súdu. Vo vyjadrení predsedu senátu sa okrem iného uvádza:

„... Sťažovateľ tunajšiemu súdu vyčítal, že odôvodnenie rozhodnutia neobsahuje dostatočnú odpoveď na právne a skutkové otázky, ktoré boli predmetom konania, a ďalej na to, že bolo porušené jeho ústavné právo, keď žiadal, aby mohol ústne doplniť svoju sťažnosť priamo pri rozhodovaní na krajskom súde.

Sťažnosť obvineného považujem za nedôvodnú, mám za to, že tak v uznesení Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. 06. 2010, ako aj v uznesení krajského súdu sp. zn. 2 Tpo/48/2010 zo 14. 07. 2010 je podrobne a presvedčivo uvedené pre aké dôvody bol obvinený vzatý do väzby a ako sa krajský súd aj okresný súd vysporiadal s jeho sťažnostnými dôvodmi, na ktoré v celom rozsahu poukazujem.

Pokiaľ ide o namietanie obvineného, že v jeho prípade bol porušený čl. 48 ods. 2) Ústavy poukazujem na ust. § 302 ods. 2) Tr. por. V zmysle tohto ustanovenia v konaní a rozhodovaní o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe je na zvážení predsedu senátu, či umožní obvinenému a jeho obhajcovi účasť na neverejnom zasadnutí. Predseda senátu teda môže, nie musí povoliť účasť obvinenému a jeho obhajcovi na neverejnom zasadnutí, pričom v danom prípade predseda senátu vzhľadom na podrobné písomné dôvody uvádzané v sťažnosti obvineného dospel k záveru, že prítomnosť obvineného a obhajcu na neverejnom zasadnutí nie je potrebná. Túto skutočnosť predseda senátu aj poznamenal do písomných dôvodov uznesenia sp. zn. 2 Tpo/48/2010.

Vytykána skutočnosť, že obvinený už bol v predchádzajúcom období vo väzbe za trestnú činnosť, za ktorú je v súčasnosti stíhaný, nie je pravdivá. Je síce pravda, že trestné

stíhanie bolo voči nemu začaté v čase, keď bol už vo väzbe, avšak to bol vo väzbe pre inú trestnú činnosť, a to v trestnej veci Okresného súdu Nitra sp. zn. I Tp 103/2008...“

Vyjadrenie predsedu senátu krajského súdu zaslal ústavný súd na vedomie právneho zástupcovi sťažovateľa a umožnil mu v lehote 7 dní od doručenia zaujať k nemu stanovisko. Právny zástupca sťažovateľa v určenej lehote a ani ku dňu rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti stanovisko k vyjadreniu predsedu senátu krajského súdu nedoručil.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ sa predovšetkým domáha, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 48/2010 a jeho uznesením zo 14. júla 2010 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 ústavy.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02,

III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sústredil na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti z hľadiska sťažovateľom uplatnených námietok proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 48/2010 a jeho uzneseníu zo 14. júla 2010. Zo sťažnosti vyplýva, že uplatňuje najmä tieto námietky:

1. namietané uznesenie je nedostatočne odôvodnené a arbitrárne z dôvodu, že neobsahuje vo vzťahu k jeho osobe konkrétne skutočnosti odôvodňujúce jeho vzatie do väzby;

2. krajský súd rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. júna 2010 bez prítomnosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu napriek tomu, že výslovne žiadal o možnosť doplnenia sťažnosti ústne priamo pri rozhodovaní krajského súdu, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy;

3. za skutky, pre ktoré je v súčasnosti väzobne stíhaný, mu bolo vznesené obvinenie ešte počas trvania predchádzajúcej väzby.

1. K námietke nedostatočného odôvodnenia a arbitrárnosti namietaného uznesenia

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie vrátane rozhodnutí o väzbe je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (porovnaj napr. IV. ÚS 296/09).

Ústavný súd uznáva, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva

odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj ESLP, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci *Ruiz Torijo c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Ústavný súd aplikujúc uvedené právne východiská na vec sťažovateľa poukázal na relevantnú časť odôvodnenia namietaného uznesenia, v ktorej krajský súd najprv konštatoval, že *„u obvineného v súčasnom štádiu trestného konania existujú zákonné dôvody útekovej, kolúznej, ako aj preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a, b, c) Tr. por.“*, čo podložil jednak všeobecným záverom vychádzajúcim z príslušnej spisovej dokumentácie, podľa ktorého *„Doposiaľ zistené skutočnosti a zabezpečené dôkazy totiž nasvedčujú tomu, že skutky, ktoré sa kladú obvinenému za vinu boli spáchané, tieto skutky možno posúdiť ako trestné činy a zo spisového materiálu rovnako vyplýva dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchal aj obvinený B. Š.“*, pričom v nasledujúcom texte individualizoval existenciu väzobných dôvodov na osobu sťažovateľa.

V súvislosti s väzobnými dôvodmi podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku krajský súd poukázal na skutočnosť, *„že v danom prípade sa jedná o trestnú činnosť, za ktorú obvinenému hrozí vysoký trest (a to aj s poukazom na ďalšie trestné*

stíhanie obvineného pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu formou spolupáchateľstva sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 20, § 186 ods. 1, 2 písm. b, ods. 4 písm. a) Tr. zák.). Pokiaľ ide o motív konania obvineného, týmto malo byť získanie finančných prostriedkov, pričom výsledky doterajšieho dokazovania nasvedčujú tomu, že išlo o plánovanú trestnú činnosť, s vysokým stupňom organizovania a s vopred určenou del'bou úloh, vrátane sofistikovanej prípravy jednotlivých členov.“

Vo vzťahu k väzobnému dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku krajský súd poukázal na svoje zistenie zo spisového materiálu, podľa ktorého sa *„prípade obvineného sa jedná o osobu, ktorá sa už v minulosti dostala opakovane do rozporu so zákonom, pričom obvinený sa mal predmetnej trestnej činnosti dopustiť dokonca počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia (trestný rozkaz Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1 T 68/06 zo dňa 02. 06. 2006; na obvineného sa v danom prípade hľadí, ako keby nebol odsúdený). Navyše obvinený je v súčasnosti trestne stíhaný aj v ďalšej trestnej veci, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 3 T/191/2009.“*

V ďalšej časti odôvodnenia namietaného uznesenia krajský súd konštatoval, že okresný súd jednotlivé dôvody väzby v napadnutom uznesení podrobne popísal a po stotožnení sa s ich odôvodnením na ne v podrobnostiach poukázal. V tejto súvislosti ústavný súd vzal na vedomie, že okresný súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. júna 2010, ktorým vzal sťažovateľa do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku, najprv uviedol podrobne dôvody, ktorými prokurátorka generálnej prokuratúry odôvodnila svoj návrh na vzatie sťažovateľa do väzby, a následne konštatoval, že *„si v celom rozsahu osvojil dôvody uvedené prokurátorkou, pokiaľ ide o dôvody väzby obvineného, nemá voči konkretizácií skutočností, z ktorých má vyplývať dôvodná obava ako predpoklad jednotlivých dôvodov väzby žiadne námietky“*.

Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia reagoval aj na námietku sťažovateľa uplatnenú v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 18. júna 2010 týkajúcu sa porušenia jeho práva na obhajobu, keď uviedol: *„Okresný súd sa tiež náležitým spôsobom vysporiadal s námietkou obvineného, že v jeho prípade došlo k porušeniu práva*

na obhajobu, pričom takáto skutočnosť ani podľa krajského súdu zo spisového materiálu nevyplýva.

V danom prípade boli splnené aj formálne podmienky rozhodovania o vzatí do väzby. Obv. B. Š. bol riadne procesným spôsobom obvinený, v zákonom stanovenej lehote bol predvedený pred sudcu pre prípravné konanie, ktorým bol v zákonnej lehote vypočutý.“

Ústavný súd v tejto súvislosti vzal do úvahy aj obsah vyšetrovacieho spisu a relevantnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. júna 2010, v ktorom sa uvádza: *«K námietkam obvineného o porušení jeho práva na obhajobu a čl. 6 Dohovoru považujem za potrebné uviesť, že zo spisu vyplýva, že obhajcovi bola daná možnosť vyšetrovateľom oboznámiť sa so spisovým materiálom po výsluchu obvineného, čo tento odmietol pre pracovnú zaneprázdnenosť. Pred výsluchom obvineného sudcom pre prípravné konanie a pred rozhodovaním o jeho väzbe obhajca už nepožiadaval o oboznámenie sa so spisom, čo by mu samozrejme bolo vzhľadom na nálezy Ústavného súdu, práve k čl. 6 Dohovoru umožnené v záujme zachovať „rovnosť zbraní“. Pokiaľ ide o doručenie návrhu na vzatie do väzby obvineného faxovým podaním je nutné konštatovať, že obhajca nakoniec sám konštatuje, že sa s ním oboznámil pred výsluchom obvineného sudcom pre prípravné konanie. Okrem toho bol sudcom pre prípravné konanie telefonicky dňa 17. 6. 2010 o 19.26 hod. upovedomený, že bol podaný návrh na vzatie jeho klienta do väzby, počas ktorého rozhovoru túto skutočnosť nenamietol, navyše sudca bol prokurátorkou informovaný, že návrh mu bol odoslaný. Tým, že mal možnosť sa s návrhom oboznámiť vlastne na jeho obsah aj reagoval nie je možné mať za to, že by jeho práva boli porušené.»*

Zohľadňujúc argumentáciu krajského súdu vychádzajúcu zo záverov okresného súdu, ako aj z odôvodnenia návrhu prokurátorky generálnej prokuratúry na vzatie sťažovateľa do väzby ústavný súd konštatoval, že namietané uznesenie krajského súdu je primeraným spôsobom odôvodnené, nemožno ho v žiadnom prípade považovať za arbitrárne, a preto je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

2. K námietke rozhodovania krajského súdu bez prítomnosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu

Sťažovateľ tiež namietal, že krajský súd rozhodol o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. júna 2010 bez jeho prítomnosti a prítomnosti jeho obhajcu, hoci už bezprostredne po rozhodnutí okresného súdu, ktorým bol vzatý do väzby, podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť a do zápisnice v tejto súvislosti okrem iného uviedol, že žiada nadriadený súd „o možnosť zúčastniť sa neverejného zasadnutia o tejto sťažnosti, kde obvinený a aj jeho obhajca chcú doplniť dôvody podanej sťažnosti“. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd tým, že nevyhovel jeho žiadosti zúčastniť sa neverejného zasadnutia, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o jeho sťažnosti, porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Krajský súd na túto námietku sťažovateľa reagoval v odôvodnení namietaného uznesenia, keď uviedol:

„Pokiaľ ide o žiadosť obvineného, aby mohol byť so svojim obhajcom prítomný na neverejnom zasadnutí, predmetom ktorého bude rozhodovanie o jeho sťažnosti, krajský súd mu dáva do pozornosti ust. § 302 ods. 21 Tr. por. V zmysle tohto ustanovenia v konaní a rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe je na zvážení predsedu senátu, či umožní obvinenému a jeho obhajcovi účasť na neverejnom zasadnutí. Za danej situácie však predseda senátu dospel k záveru, že ich prítomnosť na neverejnom zasadnutí nebola potrebná.“

Pri posudzovaní tejto námietky sťažovateľa ústavný súd vzal do úvahy relevantnú judikatúru ESĽP, v zmysle ktorej sa ESĽP v prípadoch, ak bola osobná sloboda fyzickej osoby obmedzená v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru (čo je aj prípad sťažovateľa, pozn.), prikláňa k nutnosti a nevyhnutnosti výsluchu dotknutej osoby pred súdom, ako aj k zásade kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní (rozsudok vo veci Nikolov v. Bulharsko z 25. marca 1999, rozsudok vo veci Kampanis v. Grécko z 13. júla 1995). Možnosť osoby pozbavenej osobnej slobody „osobne sa vyjadriť“ je jednou zo základných procesných záruk spravodlivého procesu (rozsudok vo veci Sanchez-Reisse v. Švajčiarsko z 21. októbra 1986). Rovnako tak ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že väzba ako zásadný zaisťovací inštitút predstavuje výrazný zásah do základného práva jednotlivca na

osobnú slobodu, a preto neodmysliteľnou procesnou zárukou pri takomto zásahu musí byť právo dotknutej osoby „osobne sa vyjadriť“, teda byť vypočutá súdom k dôvodom a okolnostiam ďalšieho zotrvania vo väzbe (III. ÚS 84/06). Na druhej strane ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre formuloval tiež právny názor, podľa ktorého nemožno ani judikatúru EŠLP vykladať tak bezmedzne, že by z nej vyplývala povinnosť všeobecného súdu a zvlášť druhostupňového súdu rozhodovať o väzbe, resp. jej ďalšom trvaní vždy po vypočutí obvineného, bez ohľadu na konkrétne okolnosti prípadu (IV. ÚS 45/08).

V danom prípade bol sťažovateľ pred rozhodnutím okresného súdu o vzatí do väzby riadne vypočutý za prítomnosti jeho obhajcu, pričom krajský súd pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu prvostupňového súdu postupoval v súlade s prvou vetou § 302 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorej „Iné osoby sú z účasti na neverejnom zasadnutí vylúčené; pri rozhodovaní o väzbe má právo zúčastniť sa na neverejnom zasadnutí aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca; pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe môže predseda senátu účasť týmto osobám umožniť.“. Ústavný súd vzal tiež do úvahy obsah vyšetrovacieho spisu, ako aj skutočnosť, že sťažovateľ ani v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu neuviedol dôvody, o ktoré chcel spolu so svojím obhajcom doplniť dôvody svojej sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu priamo na neverejnom zasadnutí krajského súdu a ktoré by mali (mohli) privodiť zásadne odlišný záver krajského súdu k jeho sťažnosti. Navyše, sťažovateľ svoju sťažnosť podanú do zápisnice o svojom výsluchu pred okresným súdom doplnil a odôvodnil ďalšími podaniami z 23. júna 2010, 25. júna 2010, 29. júna 2010 a 8. júla 2010, ktoré mal krajský súd pri svojom rozhodovaní k dispozícii.

Za daných okolností považuje ústavný súd postup krajského súdu pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. júna 2010 za ústavne akceptovateľný a udržateľný.

3. K námietke väzobného stíhania za skutky, pre ktoré bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie ešte počas trvania predchádzajúcej väzby

V súvislosti s touto námietkou sťažovateľa ústavný súd zistil, že tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého mu bolo vyšetrovateľom vznesené obvinenie za skutky, pre ktoré bol uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 121/2010 z 18. júna 2010 vzatý do väzby (uznesenie vyšetrovateľa z 8. marca 2010, pozn.) v čase, keď sa už nachádzal vo väzbe, zodpovedá obsahu spisovej dokumentácie. Zároveň ale ústavný súd zistil, že v tom čase bol sťažovateľ vo väzbe „pre inú trestnú činnosť, a to v trestnej veci Okresného súdu Nitra sp. zn. 1Tp 103/2008“, ako uvádza v už citovanom vyjadrení aj predseda senátu krajského súdu [išlo o väzbu súvisiacu s obvinením pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, 2 písm. b) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona spáchaný sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, pozn.]. Z predchádzajúcej väzby bol sťažovateľ prepustený 17. júna 2010.

Vychádzajúc z týchto zistení ústavný súd konštatoval, že samotná skutočnosť, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie za skutky, pre ktoré bol uznesením okresného súdu z 18. júna 2010 vzatý do väzby v čase jeho predchádzajúcej väzby za inú trestnú činnosť, nezakladá sama osebe dôvod na záver o neústavnosti jeho následného vzatia do väzby za skutky, pre ktoré ešte nebol väzobne stíhaný (porovnaj k tomu aj § 72 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý sprísňuje požiadavky na opätovné vzatie do väzby len vo vzťahu „k tej istej veci“, pozn.). Ústavný súd preto považuje túto námietku sťažovateľa za zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd sumarizujúc svoje predbežné závery k jednotlivým námietkam sťažovateľa zdôraznil, že esenciálnou súčasťou rozhodnutia súdu druhého stupňa, ktorým potvrdzuje prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu o vzatí obvineného do väzby, resp. jej ďalšom trvaní, je nepochybne jednak presvedčivé a zrozumiteľné zdôvodnenie nevyhnutnosti zabezpečenia ďalšieho priebehu trestného stíhania obvineného prostredníctvom obmedzenia jeho osobnej slobody (väzbou) založené na niektorom zo zákonom ustanovených dôvodov väzby (§ 71 ods. 1 Trestného poriadku), ako aj ústavne akceptovateľné vysporiadanie sa s kľúčovými námietkami obvineného uplatenými v sťažnosti obvineného proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Pri posudzovaní ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti rozhodnutia súdu druhého stupňa, ktorým potvrdzuje

prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu o vzatí obvineného do väzby, resp. jej ďalšom trvaní ústavným súdom rovnako ako pri iných typoch súdnych konaní, ústavný súd zároveň vychádza z toho, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a inštančne nadriadeného súdu (odvolacieho, resp. sťažnostného súdu) nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa v trestnom konaní aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí nielen všeobecných súdov, ale aj orgánov činných v trestnom konaní, ktoré boli vydané v priebehu príslušného trestného konania (m. m. IV. ÚS 350/09). Z uvedeného vyplýva, že je ústavne aprobovateľné, ak súd druhého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje a stotožňuje sa so závermi, ku ktorým dospel súd prvého stupňa, príp. so závermi, ku ktorým dospeli orgány činné v predmetnom trestnom konaní (vyšetrovateľ, prokurátor).

Vychádzajúc zo svojich zistení ústavný súd konštatoval, že namietané uznesenie krajského súdu, ako aj jeho postup, ktorý vydaniu uznesenia sp. zn. 2 Tpo 48/2010 zo 14. júla 2010 predchádzal, uvedené požiadavky splňa, a preto na tomto základe sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2010